Ein Rheoliadau Safonau'r Gymraeg a sut rydym yn cydymffurfio a hwy

O’r 25 Ionawr 2017, mae Data **Cymru** wedi ymrwymo i Rheoliadau Safonau’r Gymraeg a osodir gan Lywodraeth Cymru dan Adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011. Mae’r Safonau yma yn gosod disgwyliadau pendant arnom ni i gynnig gwasanaethau Cymraeg i’n cwsmeriaid ac i hybu mwy o ddefnydd o’r Gymraeg o fewn gwasanaethau.

Mae’r safonau iaith mae rhaid i ni gydymffurfio â wedi eu rhannu yn y pedwar dosbarth canlynol:

Cyflenwi Gwasanaethau

Llunio Polisi

Gweithredu

Cadw Cofnodion

Ceir manylion y safonau, sut rydym yn cydymffurfio â hwy a sut rydym yn bwriadu monitro ein cydymffurfiaeth yn y ddogfen Ein Rheoliadau Safonau’r Gymraeg a sut rydym yn cydymffurfio, isod.

Rhif safon	Dosbarth o safon	Safon	Diwrnod gosod	Sut rydym yn cydymffurfio	Sut rydym yn monitro’n cydymffurfedd
1	Cyflenwi Gwasanaethau	Pan fo corff yn ateb gohebiaeth: Os byddwch yn cael unrhyw ohebiaeth yn Gymraeg oddi wrth berson, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb), oni bai bod y person wedi dweud nad oes angen ateb yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o negeseuon e-bost. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni’n safonau o ran iaith.
4	Cyflenwi Gwasanaethau	Pan fo corff yn gohebu â sawl person (er enghraifft, pan fydd yn anfon cylchlythyr, neu’n anfon yr un llythyr at nifer o gartrefi): Pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at nifer o bersonau, rhaid ichi anfon fersiwn Gymraeg o’r ohebiaeth ar yr un pryd ag y byddwch yn anfon unrhyw fersiwn Saesneg ohoni.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o negeseuon e-bost. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni’n safonau o ran iaith.
5	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau cyffredinol ynghylch gohebu: Os nad ydych yn gwybod a yw person yn dymuno cael gohebiaeth oddi wrthych yn Gymraeg rhaid ichi ddarparu fersiwn Gymraeg o’r ohebiaeth pan fyddwch yn gohebu â’r person hwnnw.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o negeseuon e-bost. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni’n safonau o ran iaith.
6	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau cyffredinol ynghylch gohebu: Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg gyfatebol o ohebiaeth, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na’r fersiwn Saesneg (er enghraifft, os yw’r fersiwn Saesneg wedi ei llofnodi, neu os oes manylion cyswllt wedi eu darparu ar y fersiwn Saesneg, rhaid i’r fersiwn Gymraeg gael ei thrin yn yr un modd).	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o ohebiaeth. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni’n safonau o ran iaith.
7	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau cyffredinol ynghylch gohebu: Rhaid ichi ddatgan— (a) mewn gohebiaeth, a (b) mewn cyhoeddiadau a hysbysiadau sy’n gwahodd personau i anfon ymateb neu i anfon gohebiaeth atoch, eich bod yn croesawu cael gohebiaeth yn Gymraeg, y byddwch yn ateb gohebiaeth yn Gymraeg, ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o ohebiaeth a chyhoeddiadau. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni’n safonau o ran iaith.

8	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi gyfarch y person yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o alwadau ffôn. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
9	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r person bod gwasanaeth Cymraeg ar gael.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o alwadau ffôn. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
11	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Pan fo person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi ddelio â'r alwad yn Gymraeg os yw'r person yn dymuno hynny— (a) hyd nes ei bod yn angenrheidiol trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a (b) hyd nes nad oes aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o alwadau ffôn. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
12	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Pan fyddwch yn hysbysebu rhifau ffôn, llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o hysbysebion. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
13	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Os byddwch yn cynnig gwasanaeth Cymraeg ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i rif ffôn y gwasanaeth Cymraeg fod yr un peth â rhif ffôn y gwasanaeth Saesneg cyfatebol.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Mae ein system ffôn ar ein prif rif ffôn yn caniatáu i'r sawl sy'n galw ddewis a yw'n dymuno siarad â rhywun yn Gymraeg neu Saesneg.
14	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Pan fyddwch yn cyhoeddi eich prif rif ffôn, neu unrhyw rifau sydd gennych ar gyfer llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi nodi (yn Gymraeg) eich bod yn croesawu galwadau yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o hysbysebion. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
16	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Rhaid i'ch prif wasanaeth (neu wasanaethau) ateb galwadau ffôn roi gwybod i bersonau sy'n galw, yn Gymraeg, fod modd gadael neges yn Gymraeg	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o'r gwasanaeth ateb. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.

17	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i brif rif ffôn y corff ac i unrhyw linellau cymorth neu ganolfannau galwadau: Pan na fo gwasanaeth Cymraeg ar gael ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r personau sy'n galw (pa un ai drwy gyfrwng neges wedi ei hawtomeiddio neu fel arall) pryd y bydd gwasanaeth Cymraeg ar gael.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
19	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i adrannau, ac i aelodau o staff corff: Os bydd person yn cysylltu ag un o'ch adrannau ar rif ffôn llinell uniongyrchol (gan gynnwys ar rifau llinell uniongyrchol aelodau staff), a bod y person hwnnw'n dymuno cael gwasanaeth Cymraeg, rhaid ichi ddelio â'r alwad yn Gymraeg— (a) hyd nes ei bod yn angenrheidiol trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a (b) hyd nes nad oes aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
20	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn i adrannau, ac i aelodau o staff corff: Pan fydd person yn cysylltu â chi ar rif llinell uniongyrchol (pa un ai ar rif llinell uniongyrchol adran neu ar rif llinell uniongyrchol aelod o staff), rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth gyfarch y person.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
21	Cyflenwi Gwasanaethau	Galwadau ffôn a wneir gan gorff: Pan fyddwch yn ffonio unigolyn ("A") am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno cael galwadau ffôn oddi wrthych yn Gymraeg, ac os yw A yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'i ddymuniad, a chynnal galwadau ffôn a wneir i A o hynny ymlaen yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
24	Cyflenwi Gwasanaethau	Cyfarfodydd rhwng corff ac un person gwahoddedig arall: Os byddwch yn gwahodd un person ("P") yn unig i gyfarfod, rhaid ichi ofyn i P a fyddai'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a hysbysu P y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
24A	Cyflenwi Gwasanaethau	Cyfarfodydd rhwng corff ac un person gwahoddedig arall: Os byddwch wedi gwahodd un person ("P") yn unig i gyfarfod, a bod P wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (oni bai eich bod yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu).	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
25	Cyflenwi Gwasanaethau	Cyfarfodydd rhwng corff a mwy nag un person gwahoddedig: Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, rhaid ichi ofyn i bob person a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
25A	Cyflenwi Gwasanaethau	Cyfarfodydd rhwng corff a mwy nag un person gwahoddedig: Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod o leiaf 10% (ond llai na 100%) o'r gwahoddedigion wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.

25D	Cyflenwi Gwasanaethau	Cyfarfodydd rhwng corff a mwy nag un person gwahoddedig: Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod pawb a gafodd wahoddiad wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu).	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o gyfathrebu. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
31	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch digwyddiadau cyhoeddus a drefnir neu a ariennir gan gorff: Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth hybu'r digwyddiad (er enghraifft, o ran y ffordd y mae'r digwyddiad yn cael ei hysbysebu neu y rhoddir cyhoeddusrwydd i'r digwyddiad).	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd trefniadau yn cael eu gwirio. Bydd y Gwasanaethau Iaith yn ymwneud â'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
32	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch digwyddiadau cyhoeddus a drefnir neu a ariennir gan gorff: Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu'n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg yn y digwyddiad (er enghraifft, mewn perthynas â gwasanaethau a gynigir i bersonau sy'n bresennol yn y digwyddiad, mewn perthynas ag arwyddion a arddangosir yn y digwyddiad, ac mewn perthynas â chyhoeddiadau sain a wneir ynddo).	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd trefniadau yn cael eu hapwirio. Bydd y Gwasanaethau Iaith yn ymwneud â'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
33	Cyflenwi Gwasanaethau	Safon ynghylch cyhoeddusrwydd a hysbysebu gan gorff: Rhaid i unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd neu ddeunydd hysbysebu yr ydych yn ei lunio gael ei lunio yn Gymraeg, ac os byddwch yn llunio'r deunydd yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
34	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn arddangos deunydd yn gyhoeddus: Rhaid i unrhyw ddeunydd yr ydych yn ei arddangos yn gyhoeddus gael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r deunydd yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
36	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn llunio ac yn cyhoeddi dogfennau: Rhaid i unrhyw ddogfennau at ddefnydd y cyhoedd yr ydych yn eu llunio gael eu llunio yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
44	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn llunio ac yn cyhoeddi dogfennau: Os byddwch yn llunio dogfen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
45	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn llunio ac yn cyhoeddi dogfennau: Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ddogfen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ddogfen hefyd ar gael yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o'r trefniadau hyn i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.

48	Cyflenwi Gwasanaethau	Gwefannau a gyhoeddir gan gorff: Rhaid ichi sicrhau— (a) bod testun pob tudalen ar eich gwefan ar gael yn Gymraeg, (b) bod pob tudalen Gymraeg ar eich gwefan yn gweithredu'n llawn, ac (c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg ar eich gwefan.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw ddatblygiadau'r i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
51	Cyflenwi Gwasanaethau	Gwefannau a gyhoeddir gan gorff: Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich gwefan sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a darparu dolen uniongyrchol at y dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw ddatblygiadau'r i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
52	Cyflenwi Gwasanaethau	Gwefannau a gyhoeddir gan gorff: Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar bob tudalen ar eich gwefan yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw ddatblygiadau'r i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
53	Cyflenwi Gwasanaethau	Apiau a gyhoeddir gan gorff: Rhaid i bob ap yr ydych yn ei gyhoeddi weithredu'n llawn yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg o ran yr ap hwnnw.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn cymryd rhan mewn unrhyw ddatblygiad App i sicrhau ein bod yn cydymffurfio.
54	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch defnydd corff o'r cyfryngau cymdeithasol: Pan fyddwch yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Rydym yn postio yn Gymraeg ac yn Saesneg, nid yw terfynau cymeriad fel arfer yn caniatáu trydariadau dwyieithog. Rydym yn defnyddio platfform cyfryngau cymdeithasol (Hootsuite) sy'n ein galluogi i lwytho ein trydariadau ymlaen llaw ac amserlennu'r amser y byddant yn cael eu cyhoeddi sy'n golygu bod Cymraeg a Saesneg ar gael ar yr un pryd.	Mae'r holl allbynnau cyfryngau cymdeithasol yn mynd drwy'r Gwasanaethau Iaith i'w wirio cyn eu cyhoeddi. Mae ein cwsmeriaid hefyd yn cael eu hannog i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.
55	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch defnydd corff o'r cyfryngau cymdeithasol: Os bydd person yn cysylltu â chi drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb).	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o allbynnau cyfryngau cymdeithasol. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
56	Cyflenwi Gwasanaethau	Safon ynghylch peiriannau hunanwasanaeth: Rhaid ichi sicrhau bod unrhyw beiriannau hunanwasanaeth sydd gennych yn gweithio'n llawn yn Gymraeg, a rhaid peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â'r peiriant hwnnw.	25/01/2017	Nid oes gennym unrhyw beiriannau hunan-wasanaeth.	Nes bod gennym beiriannau hunan-wasanaeth, ni fyddwn yn monitro cydymffurfedd yn erbyn y safon hon.

57	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch arwyddion a arddangosir gan gorff: Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro) rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun cyfatebol yn Saesneg neu ar arwydd ar wahân); ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o arwyddion. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
58	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch arwyddion a arddangosir gan gorff: Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o arwyddion. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
59	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch arwyddion a arddangosir gan gorff: Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion yn gywir o ran ystyr a mynegiant.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o arwyddion. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
60	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch derbyn ymwelwyr i adeiladau'r corff: Rhaid i unrhyw wasanaeth derbynfa yr ydych yn ei roi ar gael yn Saesneg hefyd fod ar gael yn Gymraeg, a rhaid i unrhyw berson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Cymraeg beidio â chael ei drin yn llai ffafriol na pherson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau staff ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Nid oes derbynfa na gwasanaeth derbynfa yn ein swyddfeydd. Nid yw'r swyddfa ar agor i'r cyhoedd ac oherwydd natur ein busnes, dim ond drwy apwyntiad y byddwn yn derbyn ymwelwyr. Cynhelir y rhan fwyaf o gyfarfodydd gyda rhanddeiliaid allanol yn rhithiol. Fodd bynnag, rydym yn weithredol annog aelodau staff i ddefnyddio'r Gymraeg a sicrhau bod unrhyw ymwelwyr yn derbyn gwasanaethau yn eu dewis iaith. Anogir ein cwsmeriaid hefyd i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.
63	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch derbyn ymwelwyr i adeiladau'r corff: Rhaid ichi arddangos arwydd yn eich derbynfa sy'n datgan (yn Gymraeg) fod croeso i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg yn y dderbynfa.	25/01/2017	Mae arwydd yn cael ei harddangos.	Cynhelir hapwiriadau i sicrhau bod yr arwydd yn bresennol o hyd.
64	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch derbyn ymwelwyr i adeiladau'r corff: Rhaid ichi sicrhau bod staff yn y dderbynfa sy'n gallu darparu gwasanaeth derbynfa Cymraeg yn gwisgo bathodyn sy'n cyfleu hynny.	25/01/2017	Mae'r holl staff sy'n gallu darparu gwasanaeth Cymraeg wedi cael bathodynnau a chortynnau gwddf.	Cynhelir hapwiriadau i sicrhau bod bathodynnau a / neu chortynnau gwddf yn cael eu gwisgo.
65	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn gwneud hysbysiadau: Rhaid i unrhyw hysbysiad yr ydych yn ei gyhoeddi neu ei arddangos gael ei gyhoeddi neu ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r hysbysiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o hysbysiadau. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.

66	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn gwneud hysbysiadau: Pan fyddwch yn cyhoeddi neu'n arddangos hysbysiad sy'n cynnwys y testun Cymraeg yn ogystal â'r testun Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau o hysbysiadau. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
72	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn dyfarnu contractau: Rhaid i unrhyw wahoddiadau i dendro am gontract yr ydych yn eu cyhoeddi gael eu cyhoeddi yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin fersiwn Gymraeg o unrhyw wahoddiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd pob tendr yn cael ei wirio gan y Gwasanaethau Iaith cyn eu cyhoeddi. Anogir ein cwsmeriaid hefyd i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.
73	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn dyfarnu contractau: Pan fyddwch yn cyhoeddi gwahoddiadau i dendro am gontract, rhaid ichi ddatgan yn y gwahoddiad y caniateir i dendrau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd pob tendr yn cael ei wirio gan y Gwasanaethau Iaith cyn eu cyhoeddi. Anogir ein cwsmeriaid hefyd i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.
73A	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn dyfarnu contractau: Rhaid ichi beidio â thrin tendr am gontract a gyflwynir yn Gymraeg yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer cael tendrau, ac mewn perthynas ag amseriad rhoi gwybod i dendrwyr am benderfyniadau).	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Goruchwylir ein proses dendro gan ein Uwch Dîm Rheoli a Bwrdd, lle bo angen. Anogir ein cwsmeriaid hefyd i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.
75	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn dyfarnu contractau: Os byddwch yn cael tendr yn Gymraeg, a bod angen cyfweld â thendrwr fel rhan o'ch asesiad o'r tendr rhaid ichi— (a) cynnig darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg fel bod modd i'r tendrwr ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfweliad, a (b) os yw'r tendrwr yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweliad, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd at y diben hwnnw (oni bai eich bod yn cynnal y cyfweliad yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Goruchwylir ein proses dendro gan ein Uwch Dîm Rheoli a Bwrdd, lle bo angen. Anogir ein cwsmeriaid hefyd i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.
76	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ynghylch corff yn dyfarnu contractau: Pan fyddwch yn rhoi gwybod i dendrwr beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â thendr, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y tendr yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau tendro ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Mae'r broses dendro yn cael ei goruchwylio gan ein Bwrdd. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
77	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ar gyfer codi ymwybyddiaeth ynghylch gwasanaethau Cymraeg a ddarperir gan gorff: Rhaid ichi hybu unrhyw wasanaeth Cymraeg a ddarperir gennych, a hysbysebu'r gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg.	25/01/2017	Lle mae gwasanaethau Cymraeg ar gael, maent yn cael eu hyrwyddo ar ein gwefan.	Bydd unrhyw wasanaethau a hyrwyddir yn cael eu gwirio gan y Gwasanaethau Iaith cyn eu hysbysebu. Anogir ein cwsmeriaid hefyd i gysylltu â ni os ydynt yn teimlo nad ydym wedi cyrraedd ein safonau iaith.

78	Cyflenwi Gwasanaethau	Safonau ar gyfer codi ymwybyddiaeth ynghylch gwasanaethau Cymraeg a ddarperir gan gorff: Os byddwch yn darparu gwasanaeth yn Gymraeg sy'n cyfateb i wasanaeth yr ydych yn ei ddarparu yn Saesneg, rhaid i unrhyw gyhoeddusrwydd neu ddogfen yr ydych yn ei llunio, neu wefan yr ydych yn ei chyhoeddi, sy'n cyfeirio at y gwasanaeth Saesneg nodi bod gwasanaeth cyfatebol ar gael yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Caiff pob cyhoeddiad ei wirio gan y Gwasanaethau Iaith cyn ei gyhoeddi. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
79	Cyflenwi Gwasanaethau	Safon ynghylch hunaniaeth gorfforaethol corff: Pan fyddwch yn llunio, yn diwygio neu'n cyflwyno eich hunaniaeth gorfforaethol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw ddatblygiad yr hunaniaeth gorfforaethol. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
83	Cyflenwi Gwasanaethau	Safon ynghylch systemau annerch cyhoeddus a ddefnyddir gan gorff: Pan fyddwch yn cyhoeddi neges dros system annerch gyhoeddus, rhaid ichi wneud y cyhoeddiad hwnnw yn Gymraeg, ac os yw'r cyhoeddiad yn cael ei wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r cyhoeddiad gael ei wneud yn Gymraeg yn gyntaf.	25/01/2017	Nid oes gennym unrhyw system sain.	Nid oes gennym unrhyw system sain.
84	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried pa effeithiau, os o gwbl (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi yn eu cael ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Mae'r templed polisi yn cynnwys adran am effaith ar y Gymraeg.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw adolygu, diwygio neu ddatblygu polisi i sicrhau bod hyn yn digwydd.
85	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel y byddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Mae'r templed polisi yn cynnwys adran am effaith ar y Gymraeg.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw adolygu, diwygio neu ddatblygu polisi i sicrhau bod hyn yn digwydd.
86	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel na fyddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Mae'r templed polisi yn cynnwys adran am effaith ar y Gymraeg.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o unrhyw adolygu, diwygio neu ddatblygu polisi i sicrhau bod hyn yn digwydd.

87	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy’n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i’r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch yr effeithiau (pa un ai yw’r rheini’n bositif neu’n andwyol) y byddai’r penderfyniad polisi o dan ystyriaeth yn eu cael ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	25/01/2017	Ni fyddem fel arfer yn ymgynghori ar bolisïau y tu hwnt i’n Bwrdd. Pe bawn yn gwneud hynny, byddem yn sicrhau bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i’r Gymraeg.	Ni fyddai hyn yn rhan o’n busnes arferol.
88	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy’n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i’r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu’r polisi o dan ystyriaeth fel y byddai’n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	25/01/2017	Ni fyddem fel arfer yn ymgynghori ar bolisïau y tu hwnt i’n Bwrdd. Pe bawn yn gwneud hynny, byddem yn sicrhau bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i’r Gymraeg.	Ni fyddai hyn yn rhan o’n busnes arferol.
89	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy’n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i’r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu’r polisi o dan ystyriaeth fel na fyddai’n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai’n cael effeithiau llai andwyol, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	25/01/2017	Ni fyddem fel arfer yn ymgynghori ar bolisïau y tu hwnt i’n Bwrdd. Pe bawn yn gwneud hynny, byddem yn sicrhau bod ystyriaeth yn cael ei rhoi i’r Gymraeg.	Ni fyddai hyn yn rhan o’n busnes arferol.
91	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn comisiynu neu’n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i’ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried pa effeithiau, os o gwbl (a pha un ai ydynt yn rhai positif neu’n rhai andwyol), y byddai’r penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth yn eu cael ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	25/01/2017	Pe bawn yn comisiynu neu’n cynnal ymchwil, byddau gwasanaethau iaith yn cymryd rhan yn y broses.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o’r broses ymchwil.
92	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn comisiynu neu’n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i’ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel y byddai’n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	25/01/2017	Pe bawn yn comisiynu neu’n cynnal ymchwil, byddau gwasanaethau iaith yn cymryd rhan yn y broses.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o’r broses ymchwil.

93	Llunio Polisi	Safonau ynghylch ystyried effeithiau penderfyniadau polisi a wneir gan gorff ar y Gymraeg: Pan fyddwch yn comisiynu neu'n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i'ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel na fyddai'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	25/01/2017	Pe bawn yn comisiynu neu'n cynnal ymchwil, byddau gwasanaethau iaith yn cymryd rhan yn y broses.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn rhan o'r broses ymchwil.
94	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Rhaid ichi ddatblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol, gyda'r bwriad o hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg, a rhaid ichi gyhoeddi'r polisi hwnnw ar eich mewnrwyd.	25/01/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith ac yn cyfeirio at ofynion y safon hyn. Nid oes gennym fewnrwyd, fodd bynnag, mae ein holl bolisïau ar gael yn Saesneg ac yn Gymraeg ar ein Porth Polisi.	Mae polisi ar waith a bydd yn cael ei adolygu'n rheolaidd.
95	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Pan fyddwch yn cynnig swydd newydd i unigolyn, rhaid ichi ofyn i'r unigolyn hwnnw a yw'n dymuno i'r contract cyflogaeth neu gontract am wasanaethau gael ei ddarparu yn Gymraeg; ac os yw'r unigolyn yn dymuno hynny rhaid ichi ddarparu'r contract yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Bydd staff yn hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na chaiff contractau eu darparu yn y Gymraeg.
96	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Rhaid ichi— (a) gofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ohebiaeth bapur sy'n ymwneud â'i gyflogaeth, ac sydd wedi ei chyfeirio ato'n bersonol, yn Gymraeg, a (b) os yw cyflogai yn dymuno hynny, darparu unrhyw ohebiaeth o'r fath iddo yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Bydd staff yn hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na chaiff gohebiaeth ei darparu yn y Gymraeg.
97	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu anghenion neu ofynion ei hyfforddiant yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Bydd staff yn hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na chaiff dogfennau eu darparu yn y Gymraeg.
98	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu ei amcanion perfformiad yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Bydd staff yn hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na chaiff dogfennau eu darparu yn y Gymraeg.
99	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio'r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai'n dymuno cael unrhyw ddogfennau sy'n amlinellu neu'n cofnodi ei gynllun gyrfa yn Gymraeg; ac os yw'n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ddogfennau o'r fath iddo yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Bydd staff yn hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na chaiff dogfennau eu darparu yn y Gymraeg.

100	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Rhaid ichi ofyn i bob cyflogai a fyddai’n dymuno cael unrhyw ffurflenni sy’n cofnodi ac yn awdurdodi— (a) gwyliau, (b) absenoldebau o’r gwaith, ac (c) oriau gwaith hyblyg, yn Gymraeg; ac os yw’n dymuno hynny rhaid ichi ddarparu unrhyw ffurflenni o’r fath iddo yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae Polisi ar y Gymraeg yn y gweithle ar waith a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Mae'r holl bolisïau yn Gymraeg a Saesneg, ynghyd âg unrhyw ffurflenni y gallai fod angen iddynt eu cwblhau yn ystod eu cyflogaeth.
101	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch ymddygiad yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
102	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch iechyd a lles yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
103	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch cyflogau neu fuddion yn y gweithle, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
104	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch rheoli perfformiad, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
105	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch absenoldeb o’r gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
106	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch amodau gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
107	Gweithredu	Safonau ynghylch defnyddio’r Gymraeg o fewn gweinyddiaeth fewnol corff: Os byddwch yn cyhoeddi polisi ynghylch patrymau gwaith, rhaid ichi ei gyhoeddi yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae'r holl bolisïau ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.	Mae'r holl bolisïau yn cael eu gwirio a'u cyhoeddi gan y Gwasanaethau Iaith ar ein Porth Polisi.
108	Gweithredu	Safonau ynghylch cwynion a wneir gan aelod o staff corff: Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o’ch staff— (a) gwneud cwynion ichi yn Gymraeg, a (b) ymateb i unrhyw gŵyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg.	25/07/2017	Mae ein polisi cwynion yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir
108A	Gweithredu	Safonau ynghylch cwynion a wneir gan aelod o staff corff: Rhaid ichi ddatgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy’n nodi eich gweithdrefnau ar gyfer gwneud cwynion y caiff pob aelod o staff— (a) gwneud cwyn ichi yn Gymraeg, a (b) ymateb i gŵyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg; a rhaid ichi hefyd roi gwybod i bob aelod o staff am yr hawl honno.	25/07/2017	Mae ein polisi cwynion yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir amdani.
110	Gweithredu	Safonau ynghylch cwynion a wneir gan aelod o staff corff: Os byddwch yn cael cwyn gan aelod o staff neu’n cael cwyn ynghylch aelod o staff, a bod angen cyfarfod â’r aelod hwnnw o staff, rhaid ichi— (a) gofyn i’r aelod o staff a yw’n dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod; (b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o’r Gymraeg i’r Saesneg at y diben hwnnw os yw’n ofynnol; ac os yw’r aelod o staff yn dymuno defnyddio’r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o’r Gymraeg i’r Saesneg yn y cyfarfod (oni bai eich bod yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	25/07/2017	Mae ein polisi cwynion yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir amdani.

111	Gweithredu	Safonau ynghylch cwynion a wneir gan aelod o staff corff: Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chŵyn a wneir gan yr aelod hwnnw, neu mewn perthynas â chŵyn a wneir amdano ef, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff— (a) wedi gwneud y gŵyn yn Gymraeg, (b) wedi ymateb yn Gymraeg i gŵyn amdano ef, (c) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu (ch) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn.	25/07/2017	Mae ein polisi cwynion yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir amdani.
112	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn disgyblu staff: Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o staff ymateb yn Gymraeg i honiadau a wneir yn ei erbyn mewn unrhyw broses ddisgyblu fewnol.	25/07/2017	Mae ein polisi gweithredu disgyblu yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir
112A	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn disgyblu staff: Rhaid ichi— (a) datgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich trefniadau ar gyfer disgyblu staff y caiff unrhyw aelod o staff ymateb yn Gymraeg i unrhyw honiadau a wneir yn ei erbyn, a (b) os byddwch yn dechrau gweithdrefn ddisgyblu mewn perthynas ag aelod o staff, rhoi gwybod i'r aelod hwnnw o staff am yr hawl honno.	25/07/2017	Mae ein polisi gweithredu disgyblu yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir amdani.
114	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn disgyblu staff: Os byddwch yn trefnu cyfarfod ag aelod o staff ynghylch achos disgyblu mewn perthynas â'i ymddygiad, rhaid ichi— (a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a (b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac, os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i Saesneg yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	25/07/2017	Mae ein polisi gweithredu disgyblu yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir amdani.
115	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn disgyblu staff: Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad yn dilyn proses ddisgyblu, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff— (a) wedi ymateb i honiadau yn ei erbyn yn Gymraeg, (b) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu (c) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu.	25/07/2017	Mae ein polisi gweithredu disgyblu yn gwneud hyn yn glir.	Staff i hysbysu'r Gwasanaethau Iaith os na ddarperir y weithdrefn hon yn Gymraeg, pan ofynnir amdani.
116	Gweithredu	Safonau ynghylch technoleg gwybodaeth a deunyddiau cymorth a ddarperir gan gorff, ac ynghylch y fewnrwyd: Rhaid ichi ddarparu meddalwedd gyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg y Gymraeg i'ch staff, a darparu rhyngwynebau Cymraeg ar gyfer meddalwedd (pan fo rhyngwyneb ar gael).	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Dylai staff sy'n dymuno defnyddio rhyngwynebau ar gyfer Windows a Microsoft office roi gwybod i'w Rheolwr Llinell a TGCh.

118	Gweithredu	Safonau ynghylch technoleg gwybodaeth a deunyddiau cymorth a ddarperir gan gorff, ac ynghylch y fewnrwyd: Rhaid ichi sicrhau— (a) bod testun hafan eich mewnrwyd ar gael yn Gymraeg, (b) bod unrhyw destun Cymraeg ar hafan eich mewnrwyd (neu, pan fo'n berthnasol, bod hafan Gymraeg eich mewnrwyd) yn gweithredu'n llawn, ac (c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â hafan eich mewnrwyd.	25/07/2017	Nid oes gennym system fewnrwyd.	
120	Gweithredu	Safonau ynghylch technoleg gwybodaeth a deunyddiau cymorth a ddarperir gan gorff, ac ynghylch y fewnrwyd: Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich mewnrwyd sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a rhaid darparu dolen uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.	25/07/2017	Nid oes gennym system fewnrwyd.	
121	Gweithredu	Safonau ynghylch technoleg gwybodaeth a deunyddiau cymorth a ddarperir gan gorff, ac ynghylch y fewnrwyd: Rhaid ichi neilltuo a chynnal tudalen (neu dudalennau) ar eich mewnrwyd sy'n darparu gwasanaethau a deunydd cymorth i hybu'r Gymraeg ac i gynorthwyo eich staff i ddefnyddio'r Gymraeg.	25/07/2017	Nid oes gennym system fewnrwyd.	
122	Gweithredu	Safonau ynghylch technoleg gwybodaeth a deunyddiau cymorth a ddarperir gan gorff, ac ynghylch y fewnrwyd: Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar eich tudalennau mewnrwyd yn Gymraeg.	25/07/2017	Nid oes gennym system fewnrwyd.	
123	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi asesu sgiliau Cymraeg eich cyflogeion.	25/01/2017	Cynhelir arolwg blynyddol o sgiliau'r staff.	Gwasanaethau Iaith fydd yn cynnal yr arolwg.
124	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi ddarparu hyfforddiant yn Gymraeg yn y meysydd a ganlyn, os ydych yn darparu hyfforddiant o'r fath yn Saesneg— (a) recriwtio a chyfweld; (b) rheoli perfformiad; (c) gweithdrefnau cwyno a disgyblu; (ch) ymsefydlu; (d) delio â'r cyhoedd; ac (dd) iechyd a diogelwch.	25/07/2017	Ar hyn o bryd, ni ddarperir unrhyw hyfforddiant ffurfiol yn y meysydd hyn. Yn hytrach, gofynnir i staff adolygu pob polisi.	Os bydd y cyfryw hyfforddiant yn cychwyn, gwnawn yn siŵr fod hyfforddiant yn cael ei ddarparu yn y Gymraeg neu bod cyfleusterau cyfieithu yn cael eu cynnig pan na fydd hyn yn bosib.
125	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi ddarparu hyfforddiant (yn Gymraeg) ar ddefnyddio'r Gymraeg yn effeithiol mewn— (a) cyfarfodydd; (b) cyfweliadau; ac (c) gweithdrefnau cwyno a disgyblu.	25/07/2017	Mae'r opsiynau o ran hyfforddiant yn cael eu hadolygu.	AD i adolygu a chofnodi a oes angen hyfforddiant o'r fath.

126	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd yn ystod oriau gwaith— (a) i'ch cyflogeion gael gwersi Cymraeg sylfaenol, a (b) i gyflogeion sy'n rheoli pobl eraill gael hyfforddiant ar ddefnyddio'r Gymraeg yn eu rôl fel rheolwyr.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Caiff hyfforddiant ei gofnodi ar ffeiliau Adnoddau Dynol aelodau staff unigol.
127	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd i'ch cyflogeion sydd wedi cwblhau hyfforddiant Cymraeg sylfaenol gael hyfforddiant pellach, yn rhad ac am ddim, er mwyn datblygu eu sgiliau yn yr iaith.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Caiff hyfforddiant ei gofnodi ar ffeiliau Adnoddau Dynol aelodau staff unigol.
128	Gweithredu	Rhaid ichi ddarparu cyrsiau hyfforddi er mwyn i'ch cyflogeion ddatblygu— (a) ymwybyddiaeth o'r Gymraeg (gan gynnwys ymwybyddiaeth am hanes yr iaith a'i lle yn niwylliant Cymru); (b) dealltwriaeth o'r ddyletswydd i weithredu yn unol â safonau'r Gymraeg; (c) dealltwriaeth am y modd y gellir defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Bydd hyfforddiant yn cael ei gofnodi ar ffeiliau AD aelodau unigol o staff.
129	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Pan fyddwch yn darparu gwybodaeth i gyflogeion newydd (er enghraifft, fel rhan o broses ymsefydlu), rhaid ichi ddarparu gwybodaeth er mwyn codi eu hymwybyddiaeth o'r Gymraeg.	25/01/2017	Mae'n ofynnol i staff ddarllen pob polisi wrth ddechrau eu cyflogaeth.	Rhaid i staff gadarnhau eu bod wedi darllen a deall polisïau.
130	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi ddarparu geiriad neu logo ar gyfer llofnodion e-bost eich staff sy'n eu galluogi i ddynodi a ydynt yn siarad Cymraeg yn rhugl neu'n dysgu'r iaith.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau.
131	Gweithredu	Safonau ynghylch corff yn meithrin sgiliau yn y Gymraeg drwy gynllunio a hyfforddi ei weithlu: Rhaid ichi ddarparu geiriad ar gyfer eich cyflogeion fydd yn eu galluogi i gynnwys fersiwn Gymraeg o'u manylion cyswllt mewn negeseuon e-byst, ac i ddarparu fersiwn Gymraeg o unrhyw neges sy'n hysbysu pobl eraill nad ydynt ar gael i ateb negeseuon ebost.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau.
132	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Pan fyddwch yn asesu'r anghenion ar gyfer swydd newydd neu swydd wag, rhaid ichi asesu'r angen am sgiliau yn y Gymraeg, a'i chategoreiddio fel swydd pan fo un neu ragor o'r canlynol yn gymwys— (a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol; (b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir rhywun i'r swydd; (c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad yw sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Cynhelir hapwiriadau. Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
132A	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Os byddwch wedi categoreiddio swydd fel un sy'n gofyn bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol, yn ddymunol neu fod angen eu dysgu, rhaid ichi— (a) pennu hynny wrth hysbysebu'r swydd, a (b) hysbysebu'r swydd yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Cynhelir hapwiriadau. Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.

133	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Pan fyddwch yn hysbysebu swydd, rhaid ichi ddatgan y caniateir i geisiadau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd cais a gyflwynir yn y Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na chais a gyflwynir yn Saesneg.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Cynhelir hapwiriadau. Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
133A	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Os byddwch yn cyhoeddi— (a) ffurflenni cais am swyddi; (b) deunydd esboniadol ynghylch eich proses ar gyfer ymgeisio am swyddi; (c) gwybodaeth am eich proses gyfweld, neu am unrhyw ddulliau asesu eraill wrth ymgeisio am swyddi; (ch) swydd-ddisgrifiadau; rhaid ichi eu cyhoeddi yn Gymraeg a rhaid ichi sicrhau nad ydych yn trin unrhyw fersiynau Cymraeg o'r dogfennau yn llai ffafriol na fersiynau Saesneg ohonynt.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Cynhelir hapwiriadau. Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
133B	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Rhaid ichi beidio â thrin cais am swydd a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na chais a wneir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, o ran y dyddiad cau yr ydych yn ei osod ar gyfer cael ceisiadau, ac o ran amseriad rhoi gwybod i unigolion ynghylch penderfyniadau).	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
135	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Rhaid ichi sicrhau bod eich ffurflenni cais am swyddi— (a) yn rhoi lle i unigolion nodi eu bod yn dymuno defnyddio'r Gymraeg mewn cyfweliad neu mewn unrhyw ddull arall o asesiad, a (b) yn esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os oes angen; ac, os yw'r unigolyn yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweliad neu'r asesiad, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd yn y cyfweliad neu asesiad (os nad ydych yn cynnal y cyfweliad neu'r asesiad yn Gymraeg heb y gwasanaeth cyfieithu hwnnw).	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
136	Gweithredu	Safonau ynghylch recriwtio ac apwyntio: Pan fyddwch yn rhoi gwybod i unigolyn beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am swydd, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os gwnaed y cais yn Gymraeg.	25/01/2017	Mae polisi ar y Gymraeg ar waith yn y gweithle a chynhwysir hyn yn y polisi hwn.	Caiff darpar recriwtiaid eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
137	Gweithredu	Safonau ynghylch arwyddion a arddangosir yng ngweithle corff: Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun Saesneg cyfatebol neu ar arwydd ar wahân), ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
138	Gweithredu	Safonau ynghylch arwyddion a arddangosir yng ngweithle corff: Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.

139	Gweithredu	Safonau ynghylch arwyddion a arddangosir yng ngweithle corff: Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion a arddangosir yn eich gweithle yn gywir o ran ystyr a mynegiant.	25/01/2017	Mae canllawiau corfforaethol ar waith a chynhwysir y rhain yn y canllawiau hyn.	Cynhelir hapwiriadau. Hefyd mae ein cwsmeriaid yn cael eu hannog i gysylltu â ni os byddant yn teimlo nad ydym wedi bodloni'n safonau o ran iaith.
141	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, o nifer y cwynion yr ydych yn eu cael sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau.	25/01/2017	Caiff pob cwyn ei chofnodi a'i ffeilio.	Caiff cofnod o gwynion, sut rydym wedi delio â hwy, a'r canlyniad eu cynnwys yn yr adroddiad blynyddol.
142	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw copi o unrhyw gŵyn ysgrifenedig yr ydych yn ei chael sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Caiff pob cwyn ei chofnodi a'i ffeilio.	Caiff cofnod o gwynion, sut rydym wedi delio â hwy, a'r canlyniad eu cynnwys yn yr adroddiad blynyddol.
143	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw copi o unrhyw gŵyn ysgrifenedig yr ydych yn ei chael sy'n ymwneud â'r Gymraeg (pa un ai yw'r gŵyn yn ymwneud â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy ai peidio).	25/01/2017	Caiff pob cwyn ei chofnodi a'i ffeilio.	Caiff cofnod o gwynion, sut rydym wedi delio â hwy, a'r canlyniad eu cynnwys yn yr adroddiad blynyddol.
144	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw cofnod o'r camau yr ydych wedi eu cymryd i sicrhau y cydymffurfir â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Caiff pob cwyn ei chofnodi a'i ffeilio.	Caiff cofnod o gwynion, sut rydym wedi delio â hwy, a'r canlyniad eu cynnwys yn yr adroddiad blynyddol.
145	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw cofnod (yn dilyn asesiadau o sgiliau iaith Gymraeg eich cyflogeion a wnaed gennych yn unol â safon 123), o nifer y cyflogeion sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a, phan fo hynny'n wybyddus ichi, rhaid ichi gadw cofnod o lefel sgiliau'r cyflogeion hynny.	25/01/2017	Cynhelir arolwg ymhlith staff ar ddiwedd bob blwyddyn ariannol i gofnodi eu sgiliau Cymraeg cyfredol.	Cedwir cofnodion ar ffeiliau Adnoddau Dynol unigol.
146	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw cofnod, ar gyfer pob blwyddyn ariannol, o— (a) nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a ddarparwyd yn Gymraeg (yn unol â safon 124), a (b) os darparwyd fersiwn Gymraeg o gwrs yn unol â safon 124, y ganran o gyfanswm nifer y staff a fynychodd y fersiwn honno o'r cwrs.	25/07/2017	Cofnodir pob cais am hyfforddiant Cymraeg a gwybodaeth am gwblhau cyrsiau.	Cedwir cofnodion ar ffeiliau Adnoddau Dynol unigol.
147	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw cofnod o bob asesiad a gynhaliwch (yn unol â safon 132) mewn cysylltiad â'r sgiliau Cymraeg y gallai fod eu hangen mewn perthynas â swydd newydd neu swydd wag.	25/01/2017	Cedwir cofnod a'r asesiad sy'n cael ei gynnal ar gyfer pob swydd newydd neu swydd wag yng nghofnodion recriwtio'r adran Adnoddau Dynol.	Caiff cofnod ei ffeilio gyda gwaith papur y broses recriwtio.

148	Cadw Cofnodion	Safonau ynghylch cadw cofnodion gan gorff: Rhaid ichi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, o nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a gategoreiddiwyd (yn unol â safon 132) fel swyddi sy'n gofyn— (a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol; (b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg unwaith y penodir rhywun i'r swydd; (c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.	25/01/2017	Bydd yr adran Adnoddau Dynol yn cadw cofnod o'r gofynion o ran y Gymraeg ar gyfer pob swydd newydd a swydd wag. Darperir crynodeb o'r wybodaeth hon i'r Gwasanaethau Iaith ar ddiwedd bob blwyddyn ariannol.	Caiff yr wybodaeth hon ei chynnwys yn yr adroddiad blynyddol.
149	Atodol - Cyflenwi Gwasanaeth	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i safonau cyflenwi gwasanaethau: Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	25/01/2017	Mae'r ddogfen hon yn gofnod o'r safonau darparu gwasanaeth rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy, ac i ba raddau rydym yn cydymffurfio.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
150	Atodol - Cyflenwi Gwasanaeth	Corff yn cyhoeddi gweithdrefn gwyno: Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn— (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	25/01/2017	Mae gweithdrefn gwyno ar waith ac yn cynnwys yr wybodaeth hon.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
151	Atodol - Cyflenwi Gwasanaeth	Corff yn cyhoeddi trefniadau goruchwylio, hybu etc.: Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer— (i) goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (ii) hybu'r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â'r safonau hynny, a (iii) hwyluso defnyddio'r gwasanaethau hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	25/01/2017	Mae gennym amrediad o bolisïau a dogfennau yn eu lle sy'n trafod yr wybodaeth hon.	Mae dogfennau ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.

152	Atodol - Cyflenwi Gwasanaeth	Corff yn llunio adroddiad blynyddol ynglŷn â safonau cyflenwi gwasanaethau: Rhaid ichi lunio adroddiad (“adroddiad blynyddol”), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy’n delio â’r modd y bu ichi gydymffurfio â’r safonau cyflenwi gwasanaethau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno. (2) Rhaid i’r adroddiad blynyddol gynnwys nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn honno a oedd yn ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau cyflenwi gwasanaethau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy. (3) Rhaid ichi gyhoeddi’r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 6 mis yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol y mae’r adroddiad yn ymwneud â hi. (4) Rhaid ichi roi cyhoeddusrwydd i’r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol. (5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o’ch adroddiad blynyddol ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	25/01/2017	Bydd yr adroddiad blynyddol yn cael ei gyhoeddi a bydd ar gael ar neu cyn 30 Medi bob blwyddyn ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol. Byddwn yn rhoi cyhoeddusrwydd i’r adroddiad ar ein gwefan ac ar ein llwyfannau cyfryngau cymdeithasol.	Bydd yr adroddiad ar gael o’n gwefan a’n swyddfeydd.
153	Atodol - Cyflenwi Gwasanaeth	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i’r modd y mae’n bwriadu cydymffurfio â safonau cyflenwi gwasanaethau: Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy’n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â’r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Mae’r ddogfen hon yn gofnod o’r safonau darparu gwasanaeth rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy.	Mae’r ddogfen hon ar gael o’n gwefan a’n swyddfeydd.
154	Atodol - Cyflenwi Gwasanaeth	Corff yn darparu gwybodaeth I Gomisiynydd y Gymraeg: Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy’n ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Cedwir cofnodion yn unol â’r safonau.	Caiff gwybodaeth ei darparu i swyddfa’r Comisiynydd Iaith pan fydd angen/pan wneir cais.
155	Atodol - Llunio Polisi	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i safonau llunio polisi: Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy’n cofnodi’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a’r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â’r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	25/01/2017	Mae’r ddogfen hon yn gofnod o’r safonau llunio polisi rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy, ac i ba raddau rydym yn cydymffurfio.	Mae’r ddogfen hon ar gael o’n gwefan a’n swyddfeydd.
156	Atodol - Llunio Polisi	Corff yn cyhoeddi gweithdrefn gwyno: Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy’n delio â’r materion a ganlyn— (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â’ch cydymffurfedd â’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i’ch staff ynglŷn â delio â’r cwynion hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy’n cofnodi’r weithdrefn honno ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o’r ddogfen honno ar gael ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	25/01/2017	Mae gweithdrefn gwyno ar waith ac yn cynnwys yr wybodaeth hon.	Mae’r ddogfen hon ar gael o’n gwefan a’n swyddfeydd.

157	Atodol - Llunio Polisi	Corff yn cyhoeddi trefniadau goruchwylio: Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	25/01/2017	Mae'r ddogfen hon yn gwasanaethu fel cofnod o'r trefniadau ar waith i sicrhau cydymffurfiaeth â y safonau.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
158	Atodol - Llunio Polisi	Corff yn llunio adroddiad blynyddol ynglŷn â safonau llunio polisi: (1) Rhaid ichi lunio adroddiad, ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r modd y bu ichi gydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno. (2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn a oedd yn ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau llunio polisi yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy. (3) Rhaid ichi gyhoeddi'r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 6 mis yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi. (4) Rhaid ichi roi cyhoeddusrwydd i'r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol. (5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	25/01/2017	Bydd yr adroddiad blynyddol yn cael ei gyhoeddi a bydd ar gael ar neu cyn 30 Medi bob blwyddyn ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol. Byddwn yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r adroddiad ar ein gwefan ac ar ein llwyfannau cyfryngau cymdeithasol.	Bydd yr adroddiad ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
159	Atodol - Llunio Polisi	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r modd y mae'n bwriadu cydymffurfio â safonau llunio polisi: Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Mae'r ddogfen hon yn gofnod o'r safonau llunio polisi rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy a sut rydym yn cydymffurfio.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
160	Atodol - Llunio Polisi	Corff yn darparu gwybodaeth I Gomisiynydd y Gymraeg: Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy	25/01/2017	Cedwir cofnodion yn unol â'r safonau.	Caiff gwybodaeth ei darparu i swyddfa'r Comisiynydd Iaith pan fydd angen/pan wneir cais.
161	Atodol - Gweithredu	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i safonau gweithredu: Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	25/01/2017	Mae'r ddogfen hon yn gofnod o'r safonau gweithredu rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy, ac i ba raddau rydym yn cydymffurfio.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.

162	Atodol - Gweithredu	Corff yn cyhoeddi gweithdrefn gwyno: Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn— (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny, a (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich mewnrwyd.	25/01/2017	Mae gweithdrefn gwyno ar waith ac yn cynnwys yr wybodaeth hon.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
163	Atodol - Gweithredu	Corff yn cyhoeddi trefniadau goruchwylio, hybu etc.: Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer— (i) goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (ii) hybu'r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â'r safonau hynny, a (iii) hwyluso defnyddio'r gwasanaethau hynny, a (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich mewnrwyd.	25/01/2017	Mae'r ddogfen hon yn gofnod o'r safonau gweithredu yr ydym o dan ddyletswydd i gydymffurfio â nhw.	Bydd Gwasanaethau Iaith yn monitro cydymffurfiaeth.
164	Atodol - Gweithredu	Corff yn llunio adroddiad blynyddol ynglŷn â safonau gweithredu: (1) Rhaid ichi lunio adroddiad ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r modd y bu ichi gydymffurfio â'r safonau gweithredu yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno. (2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys yr wybodaeth a ganlyn (pan fo'n berthnasol, i'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau y cyfeirir atynt)— (a) nifer y cyflogeion sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg ar ddiwedd y flwyddyn o dan sylw (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 145); (b) nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigiwyd gennych yn y Gymraeg yn ystod y flwyddyn (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 146); (c) os cynigiwyd fersiwn Gymraeg o gwrs gennych yn ystod y flwyddyn, y ganran o gyfanswm nifer y staff a fynychodd y cwrs a fynychodd y fersiwn Gymraeg (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 146); (ch) nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a hysbysebwyd gennych yn ystod y flwyddyn a gategoreiddiwyd fel swyddi sy'n gofyn— (i) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol (ii) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir i'r swydd, (iii) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol, neu (iv) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol, (ar sail y cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 148); (d) nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn a oedd yn ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau	25/01/2017	Bydd yr adroddiad blynyddol yn cael ei gyhoeddi a bydd ar gael ar neu cyn 30 Medi bob blwyddyn ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol. Byddwn yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r adroddiad ar ein gwefan ac ar ein llwyfannau cyfryngau cymdeithasol.	Bydd yr adroddiad ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.
165	Atodol - Gweithredu	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r modd y mae'n bwriadu cydymffurfio â safonau gweithredu: Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Mae'r ddogfen hon yn gofnod o'r safonau gweithredu rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy a sut rydym yn cydymffurfio.	Mae'r ddogfen hon ar gael o'n gwefan a'n swyddfeydd.

166	Atodol - Gweithredu	Corff yn darparu gwybodaeth i Gomisiynydd y Gymraeg: Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy’n ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	25/01/2017	Cedwir cofnodion yn unol â’r safonau.	Caiff gwybodaeth ei darparu i swyddfa’r Comisiynydd Iaith pan fydd angen/pan wneir cais.
167	Atodol - Cadw Cofnodion	Corff yn rhoi cyhoeddusrwydd i safonau cadw cofnodion: Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy’n cofnodi’r safonau cadw cofnodion yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a’r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â’r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	25/01/2017	Mae’r ddogfen hon yn gofnod o’r safonau cadw cofnodion rydym o dan rwymedigaeth i gydymffurfio â hwy, ac i ba raddau rydym yn cydymffurfio.	Mae’r ddogfen hon ar gael o’n gwefan a’n swyddfeydd.
168	Atodol - Cadw Cofnodion	Corff yn darparu gwybodaeth i Gomisiynydd y Gymraeg: Rhaid ichi ddarparu unrhyw gofnodion a gadwasoch yn unol â’r safonau cadw cofnodion yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy i Gomisiynydd y Gymraeg, os bydd y Comisiynydd yn gofyn am y cofnodion hynny.	25/01/2017	Cedwir cofnodion yn unol â’r safonau.	Caiff gwybodaeth ei darparu i swyddfa’r Comisiynydd Iaith pan fydd angen/pan wneir cais.